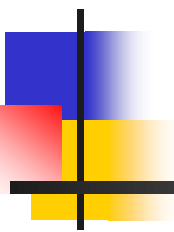

Trestání vybraných forem trestných činů, ochranná opatření

Přednáška 4.10.2018

Osnova přednášky

- Trestání mnohosti trestných činů – souběh a recidiva
- Ukládání společného trestu za pokračující TČ
- Trestání spolupachatelství a účastenství
- Trestání vývojových stadií trestného činu, akcesorita
- Trestání pachatele TČ spáchaného ve prospěch organizované zločinecké

Pojem mnohosti

- Jeden subjekt + dva a více trestných činů
- Souběh (konkurence) – spáchání TČ do doby prvního vyhlášení odsuzujícího rozsudku soudem 1. stupně nebo doručení trestního příkazu
- Recidiva (zpětnost)
  - pravá – spáchání TČ po pravomocném odsouzení
  - nepravá – spáchání TČ mezi vyhlášením a právní mocí rozsudku
- Nutno odlišovat od trestné součinnosti = dva a více subjektů + jedna trestná činnost

Trestání souběhu

- Specifické zásady trestání
- Kumulace
- Absorpce
- Asperace

Zásada kumulace

- Tresty za sbíhající se trestné činy se kumulují (sčítají)
  - *Vertikální kumulace* – kolik TČ, tolik trestů – tresty se sčítají - výsledkem vysoké tresty odnětí svobody (50, 100, ... let)
- *Horizontální kumulace* - kumulace druhů trestů – např. TOS + PT

Zásada absorpce a asperace

- absorpce: trest přísnější pohlcuje trest mírnější
  - absorpce trestů jednotlivě vyměřených
  - absorpce trestních sazeb
- asperace: zostření trestu vyměřeného (zpravidla) podle zásady absorpce - např. zvýšení horní hranice nejprísnejší trestní sazby

Trest úhrnný a souhrnný- § 43

- **Úhrnný trest** - ukládá se za souběh *jednočinný i vícečinný* ve *společném* hlavním líčení za sbíhající se trestné činy
- **Souhrnný trest** – ukládá se za souběh *vícečinný* – o sbíhajících se trestných činech se konají *samostatná* hlavní líčení - PM rozs.
  - soud zruší výrok o trestu + všechny navazující výroky
  - *odsuzující rozsudek = i rozsudek, jímž bylo podmíněně upuštěno od potrestání s dohledem*
  - *ST se neužije, je-li předchozí odsouzení takové povahy, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen n. dřívější rozsudek byl vydán soudem jiného členského státu EU*
  - *ST musí být přísnější než trest uložený původním rozsudkem (zákon stanoví, že nesmí být mírnější + dává možnost upuštění od uložení souhrnného trestu - § 44)*

Trest úhrnný a souhrnný

Zásady:

- **Absorpce trestních sazeb**
- **Asperace**
  - § 42 písm. n) – obecná přitěžující okolnost
  - možnost zvýšení horní hranice TOS - § 43 odst. 1
- **Horizontální kumulace** různých druhů trestů

Absorpce trestních sazeb

- Výchozí zásada pro trestání souběhu
- Obligatorní: *uloží*
- Posuzování přísnosti trestní sazby:
  - druh trestů (např. sazba s výjimečným trestem či možnost uložit doživotí)
  - dolní a horní hranice trestní sazby TOS
  - alternativy k TOS

Př. loupež dle § 173/1 - 2-10 let absorbuje krádež dle § 205/1 – až na dvě léta, při sazbách 2-10 a 3-8 se použije sazba 3-10, sazba až na dvě léta nebo zákaz činnosti je mírnější než sazba až na dvě léta

Přísnost alternativ: ZČ, PM, PT, PV nMH

Asperace

- Podle § 42 písm. n)
  - souběh jak obecná přitěžující okolnost: *spáchal více trestných činů*
  - obligatorní: *soud přihlédne*
- Podle § 43 odst. 1 věta první
  - vícečinný souběh více trestných činů (min. 3?)
  - fakultativní: *soud může uložit*
  - uložení trestu OS v rámci trestní sazby, jejíž horní hranice se zvyšuje o 1/3
  - nepřekročitelnost maximální výměry TOS 20 let, resp. 30 u trestu výjimečného
  - *Zásada zákazu dvojího přičítání téhož*

Horizontální kumulace

---

různých druhů trestů

- § 43 odst. 1 věta druhá TČ
- fakultativní: *soud může uložit*
- odůvodněnost některým se sbíhajících se trestných činů
- Nutnost respektovat zásadu neslučitelnosti některých druhů trestů

Trestání recidivy pravé

- Obecná přitěžující okolnost - § 42 písm. p)
fakultativní: *soud je oprávněn nepovažovat za přitěžující okolnost*
- formálně - materiální pojetí recidivy
- Mimořádné zvýšení TOS - § 59 TrZ – recidiva zvlášt' závažného zločinu
- Recidiva jako znak skutkové podstaty – zákaz dvojího přičítání téhož

Mimořádné zvýšení TOS

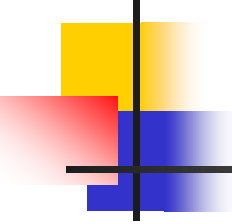
- Formální podmínky: *Opětovné spáchání zvlášt' závažného zločinu a předchozí potrestání pro takový nebo jiný zvlášt' závažný zločin*
- *Potrestání = alespoň částečný výkon trestu*
- Materiální podmínky: vysoká závažnost vzhledem k recidivě a ostatním okolnostem nebo ztížená možnost nápravy pachatele
- Uložení trestu v horní polovině trestní sazby, jejíž horní hranice se zvyšuje o jednu třetinu.
- Lze překročit 20 let, ne 30 let u výjimečného trestu

Trestání recidivy nepravé

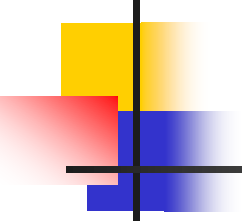
- mnohost sui generis
- ukládá se samostatný trest
- Exkurs: tzv. další trest - § 36 TZ (*trestání recidivy pravé i nepravé*)
- omezoval horní hranici ukládaného trestu v případě, že trest uložený přechozím rozsudkem nebyl ještě zcela vykonán - součet nově ukládaného trestu a nevykonaného předchozího trestu nesměl překročit maximální přípustnou výměru toho kterého druhu trestu (15 u OS, 10 u ZČ. 400 u OPP..)

Ukládání společného trestu za pokračující (trvající, hromadný) trestný čin - § 45

- Situace, kdy se ukládá trest za dílčí útok pokračujícího trestného činu, za jehož ostatní útoky byl již pachatel pravomocně odsouzen.
- Zruší výrok o vině a trestu + všechny navazující výroky a znovu rozhodne o vině pokračujícím trestným činem, včetně nového dílčího útoku a uloží společný trest.
- Musí být přísnější (*zákon stanoví, že nesmí být mírnější + dává možnost upuštění od uložení společného trestu, pokud je předchozí trest dostatečný.*
- *Ust. o spol. trestu se užije, i když je předchozí odsouzení takové povahy, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.*
- *Možné kombinace pokračování a souběhu – ukládání společného úhrnného či souhrnného trestu.*

-
-
- Spolupachatelství - § 23, § 39/5
  - Trestání účastenství, přípravy a pokusu - § 20, § 39 odst. 5
  - Akcesorita účastenství – kdy příprava, kdy účastenství
  - § 46 odst. 3 – upuštění u přípravy, § 58 odst. 5 – mimořádné snížení trestu bez omezení

Trestání pachatele trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny

---

- Organizovaná zločinecká skupina – legální definice § 129
  - společenství více osob
  - vnitřní organizační struktura
  - rozdělení funkcí
  - dělba činností
  - zaměření na soustavné páchaní trestné činnosti
  - Teroristická skupina § 129a

Trestání pachatele trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny

---

- § 107 – pojem: ten kdo spáchal úmyslný TČ jako
- člen OZS nebo
- vědomě se členem OZS nebo
- v úmyslu OZS napomáhat
- § 108 trestání:
- Zvýšení horní hranice o 1/3 + ukládání trestu v horní polovině tato stanovené sazby TOS
- Obligatorně: *zvyšuje se ... soud uloží*
- Překročitelnost 20 let TOS, nepřekročitelnost 30 let u výjimečného trestu

Účast na organizované zločinecké skupině - § 361

- Nutno odlišit!
- Trestný čin spočívající v založení OZS, účasti na činnosti OZS nebo v podpoře OZS.
- Ustanovení § 107 a § 108 TrZ se na pachatele tohoto trestného činu neužijí.

Ochranná opatření

- § 98 TrZ
- ochranné léčení
- zabezpečovací detence
- zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty, zabránění spisů
- ochranná výchova – ZSM
- vyloučeno OL vedle ZD

Ukládání ochranných opatření

- zásada přiměřenosti: povaha a závažnost činu + nebezpečí, které v budoucnu hrozí od pachatele + osoba pachatele a jeho poměry
- újma způsobená OO nesmí být větší než je nezbytné k dosažení jeho účelu

Ochranné léčení

- § 99 TrZ
- Obligatorně
  - zmenšeně příčetné osoby (§ 40 odst. 2, § 47 odst. 1)
  - nepřítetné osoby, jejichž pobyt na svobodě je nebezpečný

Ochranné léčení

- § 99 TrZ
- fakultativně
  - pachatel spáchal TČ ve stavu vyvolaném duševní poruchou a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný
  - pachatel zneužívá návykovou látku a čin spáchal pod jejím vlivem nebo v souvislosti s jejím zneužíváním

Ochranné léčení

- Forma ústavní nebo ambulantní
- Doba trvání – dokud není dosaženo účelu, nejdéle však na dva roky s možností opakovaného prodloužení
- Možnost dodatečné změny na zabezpečovací detenci.
- Novum: i bez podmínek § 100/1,2 lze přeměnit OL na ZD, pokud OL nesplňuje svůj účel nebo nezajišťuje dostatečně ochranu společnosti (§ 99 odst. 5 TrZ) - např. pachatel utekl ze zdrav. zařízení, užil násilí vůči zaměstnanci nebo jiným osobám, opakovaně odmítl léčebné úkony, projevil negativní postoj k OL.

Zabezpečovací detence

- Zákon. č. 129/2008 Sb. o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých zákonů – účinnost od 1.1.2009
- § 100 TrZ

Zabezpečovací detence

- Obligatorně
  - zmenšeně příčetné osobě - § 47 odst. 2
  - osobě nepřítetné (čin vykazuje znaky zločinu + nebezpečnost pobytu na svobodě + ochranné léčení není dostačující z hlediska ochrany společnosti)

Zabezpečovací detence

- Fakultativně
  - Pachatel spáchal ve stavu vyvolaném duševní poruchou zločin + pobyt na svobodě je nebezpečný + ochranné léčení není dostačující z hlediska ochrany společnosti
  - pachatel, který se oddává zneužívání návykové látky a znovu spáchal zločin, ačkoli byl již pro zločin spáchaný pod vlivem návykové látky nebo v souvislosti s jejím zneužíváním odsouzen k TOS nejméně na dvě léta a nelze očekávat dosažení ochrany společnosti uložením ochranného léčení

Zabezpečovací detence

- Ústav po výkon zabezpečovací detence s léčebnými, psychologickými, vzdělávacími, pedagogickými, rehabilitačními a činnostními programy
- Vnější a vnitřní ostraha – Vězeňská služba
- Možnost dodatečné změny na ústavní ochranné léčení

Pěkný zbytek dne.
